

Floriade 2012

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

19 oktober 2007 / rapportnummer 1951-54

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER FLORIADE 2012

In 2012 wordt de Floriade in Venlo gehouden. Na afloop van de tuinbouwten-
toonstelling zal het park worden ingericht als groen bedrijventerrein 'Green-
park Venlo'. Het oppervlak van het plangebied bedraagt 66 ha.

Voor de Floriade wordt een bezoekersaantal van tussen 2 en 2,5 miljoen ver-
wacht over een periode van april t/m oktober. Op grond hiervan wordt voor
het voornemen een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.¹ Deze procedu-
re is van start gegaan met de publicatie van een gecombineerde startnotitie /
milieueffectrapport (MER).² Hierin is al veel milieu-informatie opgenomen. In
dit advies gaat de Commissie in op de aspecten waar nog aanvullende infor-
matie over nodig is. Het definitieve MER dient als milieu-informatie bij de wij-
ziging van het bestemmingsplan, die nodig is voor de Floriade en voor een
deel van Greenpark Venlo.

Zoveel mogelijk van de groen- en infrastructuur voor Greenpark Venlo en een
deel van de gebouwen zullen al voor de Floriade worden aangelegd; daardoor
is het soms moeilijk aan te geven welke milieueffecten samenhangen met de
Floriade en welke met Greenpark Venlo. Het is daarom belangrijk in het MER
hiertussen duidelijk onderscheid te maken.

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het
milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor
het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als het MER niet op
onderstaande punten in gaat:

- De ontsluiting van het plangebied en verkeers(gerelateerde) effecten;
- De bijdrage van het initiatief aan de natuur- en landschappelijke waarde
van het gebied;
- Een meest milieuvriendelijk alternatief (mma) met ondermeer extra aan-
dacht voor ontsluiting via hoogwaardig openbaar vervoer (OV) en een
maximale invulling van het cradle-to-cradle principe;
- Een zelfstandig leesbare samenvatting die een goede afspiegeling vormt
van de inhoud van het MER.

Daarnaast adviseert de Commissie in het MER voldoende duidelijk en recent
kaartmateriaal op te nemen, met goed leesbare topografische namen.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke
informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar
advies voort op de startnotitie (waarin, zoals gezegd, veel milieu-informatie al
is opgenomen). Dat wil zeggen dat dit advies niet zelfstandig leesbaar is, maar
in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

¹ Voor technische informatie omtrent de MER-procedure wordt verwezen naar bijlage 1.

² In het vervolg van dit advies wordt de 'startnotitie / MER' eenvoudigweg als 'startnotitie' aangeduid.

2. ACHTERGROND EN BELEIDSKADER

2.1 Doelstelling en voorgenomen activiteit

Het doel van het voornemen en het relevante beleid staan beschreven in de startnotitie. Neem dit over in het MER en besteed hierbij vooral aandacht aan de randvoorwaarden die het beleid stelt aan het voornemen. Ga ook in op de in de startnotitie genoemde interne doelstellingen en laat zien hoe aan deze ambities invulling wordt gegeven. Besteed met name aandacht aan:

- een duurzame regionale ontwikkeling van Klavertje 4, onder meer vanuit het ‘cradle-to-cradle’ principe en een duurzame mobiliteitsontwikkeling;
- de manier waarop wordt omgegaan met groene of agrarische functies in een stedelijke omgeving, zowel wat betreft de definitieve vormgeving van het groene werklandschap (Greenpark) als (de aansluiting hiervan op) het groene netwerk van de omgeving;
- het onderscheid tussen de al vastgelegde inrichting van Greenpark Venlo en de inrichtingselementen die uitsluitend voor de Floriade zijn.

In de startnotitie staat een voorstel voor een scoretabel. De Commissie adviseert ook aan de interne doelstellingen te toetsen. Dit kan leiden tot een aantal aanvullende beoordelingscriteria, zoals het geven van een nieuwe identiteit/kwaliteit aan het toekomstige werklandschap of de kwaliteit van het gebied voor recreatie.³

Besteed behalve aan het in de startnotitie genoemde beleid ook aandacht aan:

- de conceptdoelstellingen van de Kaderrichtlijn water die gelden voor het waterlichaam waartoe de Mierbeek behoort en het maatregelenpakket dat uit de conceptdoelstellingen voortvloeit;
- de aanduidingen die het Floriadeterrein heeft in de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG) en de consequenties daarvan voor de planvorming.

2.2 Te nemen besluit(en)

Door de tijdelijke bestemming als Floriade, en omdat twee bestemmingsplannen moeten worden herzien, is de planologische situatie ingewikkeld. Geef in het MER een overzicht van de besluiten en ontheffingen die nodig zijn voor zowel de Floriade als ‘Greenpark Venlo’. Geef hierbij aan wie deze besluiten neemt en welke instanties hierbij betrokken worden.

Geef tevens aan welke besluiten er nodig zijn voor de in de startnotitie genoemde noodzakelijke infrastructurele ontwikkelingen, met name voor de verbinding A67-A73. Geef een realistische schatting van de verwachte termijn waarop deze infrastructuur gerealiseerd zal worden.

³ Zie ook Natuurontwikkelingsplan Venlo-west waarin als doel genoemd wordt het inrichtingsontwerp van de Floriade met het Park Zaarderheiken te integreren.

3. ALTERNATIEVEN

3.1 Alternatieven

In de startnotitie en het 'bidbook' wordt voldoende onderbouwd dat er voor de Floriade geen locatiealternatieven aan de orde zijn. Geef wel kort samengevat aan op grond van welke ruimtelijke- en milieu-overwegingen Venlo gekozen is als locatie voor de Floriade 2012.

Doordat de toegang tot de Floriade en de parkeerplaats ver uit elkaar liggen is pendelvervoer nodig. Uit overleg met het bevoegd gezag en de initiatiefnemer is gebleken, dat een alternatief met de hoofdingang aan de noordkant niet als realistisch beschouwd wordt. Geef in het MER een goede onderbouwing voor de keuze voor de in het MER te beschouwen locaties van parkeerplaats en ingang.

In de startnotitie wordt aangegeven dat er een basisalternatief en een 'worst case'-alternatief worden onderzocht. Met dit laatste wordt bedoeld: een situatie waarin de meest cruciale infrastructurele ontwikkelingen⁴ nog niet zijn gerealiseerd. Naar de mening van de Commissie is hier geen sprake van een alternatief voor het voornemen, maar een mogelijk scenario voor de autonome ontwikkeling waarmee in elk alternatief rekening moet worden gehouden.

De Commissie adviseert om voor het basisalternatief (zoals voorgesteld in de startnotitie) en het meest milieuvriendelijk alternatief (mma) zowel het scenario te onderzoeken waarbij de nieuwe infrastructuur in zijn geheel gereed is, als waarbij dat, al dan niet deels, nog niet het geval is.

3.2 Referentiealternatief

Referentiesituatie is de huidige situatie met de autonome ontwikkelingen. Beschrijf deze autonome ontwikkelingen in het MER.

3.3 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het is belangrijk om doelgericht een mma te ontwikkelen. Voor het mma ziet de Commissie meer mogelijkheden dan in de startnotitie worden genoemd om in te zetten op hoogwaardig openbaar vervoer (OV). Eén van de redenen om voor de locatie te kiezen is de ligging nabij verschillende spoorlijnen geweest.⁵ In de startnotitie wordt echter slechts summier ingegaan op de mogelijkheden voor een ontsluiting via hoogwaardig OV. Geef in het MER aan welke mogelijkheden er zijn om het terrein duurzaam⁶ te ontsluiten door middel van een hoogwaardige OV-verbinding tussen de NS-stations Venlo, Sevenum, Blerick en het Floriadeterrein.

Daarnaast adviseert de Commissie aandacht te besteden aan:

⁴ De A74 Venlo-Kaldenkirchen, de aansluiting op de A73 ten noorden van Californië en de verbindingsweg A73-A67.

⁵ In de kandidaatstellingsbrief van regio Venlo aan de Nederlandse Tuinbouwraad wordt aangegeven dat een tijdelijk station tot de mogelijkheden behoort.

⁶ Een hoogwaardige OV-verbinding zou ook voor de definitieve inrichting als Greenpark Venlo een toegevoegde waarde kunnen hebben.

- toekomstvastheid / duurzaamheid van de inrichtingselementen ten opzichte van de definitieve inrichting;
- maximale inpassing van bestaande cultuurhistorische elementen;
- optimale inrichting van ecologische verbindingzones;
- natuurvriendelijke inrichting en beheer van het uiteindelijke terrein;
- de mogelijkheden voor recreatief gebruik op de lange termijn.

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

Voor de verkeersgerelateerde effecten is de planhorizon uitsluitend het jaar van opening van de Floriade (2012). De effecten op bodem, water, landschap en ten dele op natuur (soortbescherming, natuurcompensatie) zijn deels afhankelijk van de (al vastgelegde) inrichting voor Greenpark Venlo; maak in het MER duidelijk welke effecten specifiek met de tijdelijke activiteit Floriade samenhangen.

4.2 Bezoekersaantallen en verkeer

Er is een verschil in benadering van de bezoekersaantallen tussen het zogeheten 'bidbook' en de startnotitie. In het bidbook wordt aangegeven dat de stuurgroep een hoger ambitieniveau heeft dan het 'realistische' getal van 2,4 miljoen bezoekers. Om geen financiële risico's te lopen wordt van maximaal 2,4 miljoen uitgegaan. Wanneer het bezoekersaantal echter hoger is zullen de milieueffecten mogelijk ook ernstiger zijn en is het nodig in het MER een (vanuit milieu-oogpunt) 'worst case scenario' uit te werken, waarbij wordt gerekend met het hogere bezoekersaantal. Onderbouw daarom de bezoekersaantallen waarmee wordt gerekend.

Geef aan:

- hoe de verdeling van het aantal bezoekers zal zijn over de dag, de week en het seizoen, alsmede een inschatting van de waarschijnlijke herkomst van de bezoekers;
- tot welke totale aantallen bezoekers dit leidt en wat het maximale aantal mensen is dat gelijktijdig aanwezig zal zijn;
- de verwachte verdeling van bezoekers over vervoerswijzen;
- in hoeverre hoge bezoekersaantallen samenvallen met bestaande gebruikspieken van toegangswegen in het studiegebied en de consequenties daarvan voor de restcapaciteit tijdens piekuren op de wegen in het studiegebied en de I/C-verhouding⁷ van de betreffende wegen;
- welke parkeercapaciteit deze bezoekersaantallen vereisen in de verschillende alternatieven;
- welke maatregelen met betrekking tot parkeren genomen worden (toegangen, betaling, opstelruimte, uitgangen).

Ga voor alle berekeningen uit van de te verwachten aantallen bezoekers op de maatgevende werk- én weekenddagen in 2012. Dit zijn de dagen waarop er

⁷ De verhouding tussen de verkeersintensiteit op een weg en de capaciteit van die weg als maat voor de kwaliteit van de verkeersafwikkeling.

sprake is van topdrukte. Beschrijf voor beide maatgevende situaties (werkdagen en weekenddagen) in hoeverre het gegenereerde verkeer effect heeft op de verkeersafwikkeling en de verkeersveiligheid.

4.3 Luchtkwaliteit

Beschrijf de gevolgen van het voornemen voor de luchtkwaliteit in 2012. Aannemelijk moet worden gemaakt dat het voornemen realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀) en NO₂, door middel van modelberekeningen, inzicht in de concentratieniveaus en overschrijdingen van grenswaarden, zowel bij autonome ontwikkeling als bij uitvoering van de voorgenomen activiteiten. Beschrijf:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere gevoelige bestemmingen.

De Commissie merkt op dat niet te verwachten is dat de grenswaarden voor de overige stoffen uit het Blk 2005 (SO₂, CO, Pb en benzeen) zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie⁸ beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

4.4 Geluid

Industrielawaai

Uit de startnotitie blijkt dat het geluid vanuit de Floriade zelf (te beoordelen als industrielawaai) bij een tweetal woningen de grenswaarde van 50 dB(A) overschrijdt. De overschrijdingen worden aan de noordzijde veroorzaakt door het parkeerterrein en aan de zuidzijde door het openluchttheater. Maak in het MER inzichtelijk welke realistische maatregelen ter mitigatie mogelijk zijn.

Geef naast het (directe) geluid ten gevolge van de Floriade zelf ook de geluidbelasting ter hoogte van de woningen gelegen nabij het parkeerterrein die wordt veroorzaakt door de verkeersaantrekkende werking van de Floriade. Maak aannemelijk dat deze geluidbelasting past binnen de kaders uit de Circulaire Geluidhinder⁹ van het Ministerie van VROM.

Wegverkeerslawaai

Bij de vergelijking met de autonome situatie is de omvang van het studiegebied van belang. Bij een groot studiegebied is het percentage woningen dat een toename van geluid door wegverkeer ondervindt immers klein. Onderbouw daarom de keuze voor het studiegebied.¹⁰

⁸ Zie uitspraak 200308882/1 van 16 februari 2005 inzake Rijksweg 73-zuid Ambt Montfort.

⁹ 'Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer', ministerie VROM d.d. 29 februari 1996

¹⁰ Als richtlijn kan worden aangehouden dat wijziging in verkeersintensiteiten op bestaande wegen relevant is bij een verkeerstoename van ca 30% of een afname van ca 20% ten opzichte van de referentiesituatie. Dit komt overeen met een geluidstoename respectievelijk -afname van 1 dB.

4.5 Externe veiligheid

Vanwege de gelijktijdige aanwezigheid van grote groepen bezoekers dient het groepsrisico bepaald te worden ten gevolge van externe risicobronnen (zoals het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A73 en de A67). Daarnaast dient het plaatsgebonden risico bepaald te worden.

Indien het groepsrisico de oriënterende waarde overschrijdt dan kan dit door interne veiligheidsmaatregelen worden verminderd. Maak in het MER duidelijk of de ontsluiting van de Floriade voldoende is voor hulpverlening en ontruiming in geval van calamiteiten. Geef aan welke mogelijkheden er zijn voor personen om zich ingeval van een calamiteit in veiligheid te brengen en in hoeverre hulpdiensten in staat zullen zijn verdere escalatie van een incident te voorkomen.

4.6 Water en bodem

Algemeen

De startnotitie bevat al veel informatie over water en bodem. Deze kan worden overgenomen in het MER. Geef tevens een beschrijving van het Floriadeterrein in zijn fysieke omgeving en de historische ontwikkeling van het terrein.

Water

Beschrijf in het MER het huidige en het historische grond- en oppervlaktewatersysteem van het gebied in relatie tot de omgeving. Ga daarbij in op:

- de geo(morfo)logie en de samenstelling van de bodem; geef ook aan of en waar zich ondoordringbare lagen in de bodem bevinden;
- het optreden van lokale kwel of infiltratie;
- de stijghoogtes en freatische grondwaterstanden;
- de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit;
- de effecten van de wijzigingen in de waterhuishouding op de waterkwaliteit en de daaruit volgende veranderingen in fosfaat- en stikstofgehalten.

Bodem

Geef aan of er verontreinigingen van de bodem in het plangebied bekend zijn en hoe hiermee wordt omgegaan. Geef aan in hoeverre uitspoeling van nutriënten uit de bodem en depositie van stikstof beperkingen oplegt aan natuurontwikkeling op het toekomstige Greenpark. Maak duidelijk waar en hoeveel ontgraving, respectievelijk ophoging, in het tijdelijke inrichtingsplan voor de Floriade en in het definitieve inrichtingsplan voorzien wordt en waar de hiervoor benodigde grond vandaan komt. Presenteer in het MER de grondbalans.

4.7 Natuur

Gebiedsbescherming

Geef op kaart aan waar binnen of in de omgeving van het plangebied zich beschermde gebieden bevinden. Denk hierbij ook aan gebieden over de Duitse grens, zoals het natuurpark Schwalm-Nette. Geef van deze gebieden de beschermingsstatus aan:

- Vogelrichtlijn en/of Habitatrictlijn op grond van artikel 10a Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw);
- Beschermd natuurmonument (art. 10 Nbw);
- Ecologische Hoofdstructuur (Nota Ruimte);
- provinciale ontwikkelzone groen (POG).

Geef in het MER aan of het voornemen gevolgen heeft of zou kunnen hebben voor beschermde natuurgebieden.¹¹

Soortbescherming

Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet¹². Indien die vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat een ontheffing verleend zal worden.

Natuurcompensatie

Omdat uit de startnotitie blijkt dat natuur in het basisalternatief slechter scoort dan in de autonome ontwikkeling (dus bij alleen aanleg Greenpark) is aanvullende natuurcompensatie nodig op basis van de Beleidsregel Natuurcompensatie van de provincie Limburg. Geef aan hoe deze compensatie in het bestemmingsplan wordt vastgelegd. Presenteer hiervoor een berekening in aansluiting op het natuurcompensatieplan Trade Port Noord uit 2005.

4.8 Landschap en cultuurhistorie

Geef in het MER een actueel overzicht van de in het plangebied aanwezige archeologische waarden¹³ en overige cultuurhistorische waarden en geef deze op een goed leesbare kaart in het MER aan. Geef aan hoe deze waarden worden ingepast in het ontwerp voor de Floriade en de definitieve inrichting van het plangebied. Besteed hierbij expliciet aandacht aan de hoge archeologische waarde van een deel van het terrein.

5. OVERIGE ONDERWERPEN

Tenslotte verwijst de Commissie naar het toetsingsadvies Golfbaan Park Zaarderheiken, omdat aandachtspunten daaruit ook betrekking kunnen hebben op het Floriadeterrein. Het betreft o.a. beheer van gronden, verschraving van eutrofe bodems en de ecologische verbingszone.

Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'evaluatie' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

¹¹ Voor de Natura 2000-gebieden geldt, dat een passende beoordeling moet worden uitgevoerd indien niet met zekerheid kan worden uitgesloten dat de activiteit significante gevolgen kan hebben voor de kwalificerende habitats of soorten. In dat geval is tevens sprake van een verplichting tot het opstellen van een plan-MER en dienen de resultaten van de passende beoordeling in het plan-MER te worden opgenomen. Zie ook inspraakreactie nr. 7 van het ministerie van LNV (bijlage 2).

¹² Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora en faunawet.

¹³ Zie ook de inspraakreactie van de RACM (bijlage 2, nr. 6), waarin erop wordt gewezen dat er meer gegevens beschikbaar zijn dan genoemd in de startnotitie/MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: regio Venlo Floriade 2012

Bevoegd gezag: gemeenteraad Venlo

Besluit: Partiële herziening van 2 bestemmingsplannen, te weten;

- 'Bedrijvenpark Tradeport noord', waaraan de Floriade als tijdelijke bestemming wordt toegevoegd;
- 'Bedrijventerrein Tradeport noord en Park Zaarderheiken', waar de tijdelijke bestemming Floriade en de definitieve bestemming als Greenpark Venlo in wordt vastgelegd.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: categorie C10.1; aanleg van een toeristisch-recreatieve bestemming die meer dan 500.000 bezoekers per jaar trekt.

Activiteit: Aanleg van de Floriade

Betrokken documenten:

De Commissie heeft behalve de startnotitie/MER de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Natuurontwikkelingsplan Venlo-west, Staatsbosbeheer en gemeente Venlo, 2005;
- Bidboek Floriade 'Een natuurlijk podium', regio Venlo, februari 2004;
- Masterplan Basispark Floriade 2012, versie 1.0; Arcadis en Jo Coenen architecten in opdracht van Floriade BV;
- MER Floriade: Deelnota geluid; Arcadis juni 2007;
- Memo fauna-check bomen Floriade; Arcadis augustus 2007;
- Memo Natuurtoets kapwerkzaamheden en grondwerk Floriade; Arcadis juli 2006;
- Memo Plan-MER versus Project-MER Floriade 2012 ; Arcadis september 2007.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een lijst van insprekers wordt gegeven in Bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in 'E3-journaal':	15 augustus 2007
advies aanvraag:	10 augustus 2007
ter inzage legging:	16 augustus 2007
richtlijnenadvies:	19 oktober 2007

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.A. Huizer

ing. J.A. Janse

ir. W.H.A.M. Keijsers

drs. G. Korf (secretaris)

drs. L.J.H. Verheijen (voorzitter)

ir. R.F. de Vries

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Van Boven en Van der Bruggen advocaten namens fam. Wijnhoven, Venlo
2. Stichting Rechtsbijstand namens M.H.M. Verstegen, Venlo
3. H. den Mulder, Grubbenvorst
4. Actiegroep Behoud de Parel, Grubbenvorst
5. Gedeputeerde Staten provincie Limburg, Maastricht
6. Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten, Amersfoort
7. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Eindhoven

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Floriade 2012**

In 2012 wordt de Floriade in Venlo gehouden. Voor de Floriade wordt een bezoekersaantal van tussen 2 en 2,5 miljoen verwacht over een periode van april t/m oktober. Op grond hiervan wordt voor de tijdelijke bestemming als Floriade een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.

ISBN: 978-90-421-2221-5